

ISSN 2000-012X

Lundehunden

Nr 2 2013

Koviks Busige Boo i vitsippshavet

Maja är Hälsinglands vackraste valp 2013

Scilling's Dina i famnen på stolt matte Mimmi Eriksson. Domare var Cindy Pettersson.

Maja vann över 16 andra valpar på utställningen i Näsvisken, utanför Hudiksvall 16 mars.

Svenska Lundehundsällskapets Styrelse 2013

Ordförande: Cecilia Obitz, ordforande@lundehund.se, 08-541 370 47, 076-808 5963
Vice ordförande: Monika Ölen Krüger, viceordforande@lundehund.se, 0370-432 47, 070-534 4777
Kassör: Eva Nordlander, kassor@lundehund.se, 08-765 0907, 073-564 2225
Sekreterare: Annika Ågren, sekreterare@lundehund.se, 0498-241528, 070-320 1754
Ledamot: Maria Hedström, 026-910 68, 070-584 8729

Suppleant 1: Eva Linderoth, 08-87 88 97
Suppleant 2: Katarina Linderoth, 070-325 8908

Revisor: Sören Lund, 070-573 4475, Tina Johansson, 070-390 6864

Avelskommitté: Gunilla Hising Bohm, 0150-915 09, Eva Linderoth, 08-87 88 97

Valhänvisare/Rasinformator: Eva Pretkelis, 0523 - 541 04, 070-691 3563

Valberedning: valberedning@lundehund.se
Elin Malmqvist, 08-648 9802, Sofie Weibull, 0930-300 01, Eva Pretkelis, 052-541 04

Tidningen: redaktion@lundehund.se, Annika Ågren, Maria Hedström, Katarina Linderoth

Webbmaster: webbmaster@lundehund.se

Hemsida: www.lundehund.se

Övrig upplysning

Medlemsavgift för 2013: Svensk medlem 250kr, Utländsk medlem 275kr, Familjemedlem 75 kr
PG nummer: 92 22 57-1 IBAN SE 72 9500 099 6026 0922 2571 BIC NDEASESS (Nordea)

Annonspris medlem

En halvsida sv/v 125 kr, En helsida sv/v 225 kr, Ett uppslag sv/v 350 kr
En halvsida färg 275 kr, En helsida färg 475 kr

Annonspris icke medlem

En halvsida sv/v 200 kr, En helsida sv/v 400 kr, Ett uppslag sv/v 600 kr
En halvsida färg 400 kr, En helsida färg 800 kr

Manusstopp för nummer 3/2013, 1 augusti

Ansvarig utgivare Annika Ågren, Maria Hedström, Katarina Linderoth

Omslagsbild: Koviks Busige Boo
Foto: Annika Ågren

Redaktionen har ordet

Nu håller du i ett färskt nummer av Lundehunden! Som vanligt är det mycket läsning och mycket intressant information som vi kan erbjuda. Tack alla medlemmar som skickar in texter och bilder!

Bland annat kan du läsa om Norsk Lundehund klubbs framtidsplaner på hur man ska rädda rasen Norsk lundehund – mycket spännande och omtumlande läsning.

För ett år sen presenterade vi Sveriges äldsta lundehund. Fenny är i dag inne på sitt femtonde år och fortfarande i gång.

Till sist - missa inte sidorna om de faror som lurar för våra hundar i sommar.

Mycket läsnöje!

Annika

Maria

Katarina

Innehållsförteckning

Sid 6 Äldsta lundehundstiken

Sid 7 Sänkt inavelsgrad

Sid 8 Bonnie

Sid 10 Rapport från Norge

Sid 18 Bonnie

Sid 24 Sommarens faror

Sid 32 Herpes

Sid 39 BIS-hundar

Ordförande har ordet

Som en fortsättning gränssamarbetet som startade på Väröy sommaren 2012, blev jag den 19 april inbjuden av Norsk Lundehund Klubb för att tillsammans med en dansk och en finsk representant vara med och delta i arbetet med att ta fram ett RAS-dokument för rasen i Norge.

I Norge har man inte haft RAS tidigare så som vi i Sverige haft de sista tio åren. Det är viktigt att dokumentet är väl förankrat bland uppfödarna eftersom strategin ska ligga till grund för aveln på norsk lundehund de kommande fem åren. Därefter ska dokumentet utvärderas och revideras. Avelsarbetet med RAS ska också varje år redovisas i klubbens verksamhetsberättelse.

Det var ett väldigt intressant möte som mynnade ut i många bra diskussioner om rasens framtid. Du kan längre fram i tidningen läsa ett referat skrivet av NLK:s avelskommitté om vad som är på gång inom rasen och vilka tankegångar man har. Är det svårt att förstå norskan är du välkommen att kontakta mig så ska jag försöka hjälpa dig med översättning.

På mötet fick SLS i uppdrag av NLK att ta fram ett informationsmaterial om IL till både hundägare och veterinär. Har du erfarenheter av IL som du vill delge oss är du välkommen att mejla till avelskommitten@lundehund.se. Är du utbildad veterinär och kan tänka dig att hjälpa oss i arbetet är du mer än välkommen att kontakta mig på ordforande@lundehund.se.

En gång om året försöker vi i styrelsen träffas för ett arbetsmöte, annars har vi telefonmöten. För att hålla kostnaderna för klubben nere träffades vi i år hemma hos mig på Resarö. Dagordningen var lång så arbetet började redan på fredagskvällen. Klockan hann bli ganska mycket innan arbetet bröts för lite sömn innan vi startade igen på lördagsmorgonen. Alla var väl disciplinerade och så många sidospår blev det inte i diskussionerna utan vi hann med alla punkter till söndag förmiddag.

Vi är i dag ett fåtal aktiva i klubbarbetet, men behöver bli många fler för att värna om vår unika lilla ras. Du behöver inte kunna allt, det räcker långt med ett brinnande intresse och stort engagemang för rasen och för att arbeta ideellt.

Ett av klubbens mål är att utbilda oss funktionärer så att vi på bästa sätt ska kunna utföra våra uppgifter i klubben. Utbildningskostnaden är ganska stor för en liten klubb som SLS, då behöver klubben några år av din tid för att återgälda den.

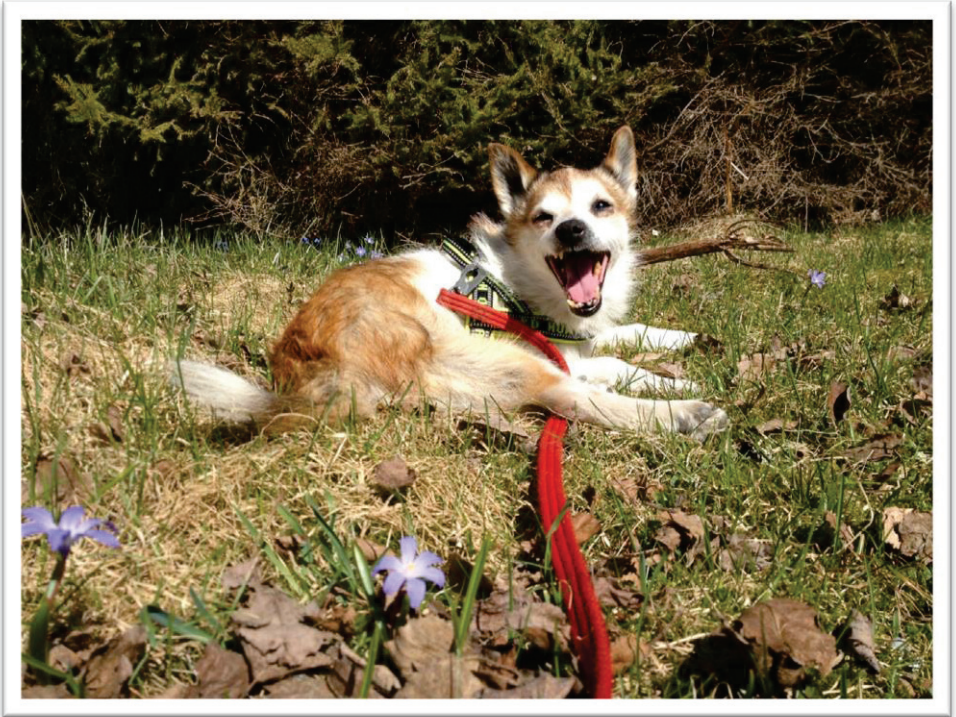
Till sist vill jag önska er alla en riktigt skön och solig sommar. Jag hoppas att vi får se många av er på klubbens utställning i Vaxholm den 31 augusti. Och du, det gör inget att du aldrig varit på utställning eller ställt ut förut. På klubbens utställning är det helt ok att vara nybörjare, här får du den tid du och din hund behöver.

Ni är alla varmt välkomna!

Cecilia Obitz

Sveriges äldsta lundehundtik

Fenny, 14 år, och still going strong

Älvisheims Fenja, "Fenny", 14 år och 9 månader

I samband med att vi presenterade resultatet av vår lundehundsinventering i nr 1 förra året berättade vi om landets äldsta lundehundar – tiken Fenny, 13,5 år, och hanen Freke, 12,5 år.

Fenny är fortfarande vid god vigör så här ett år senare.

"Fenny tycker om att vila mycket nu på äldre dagar. Men hon ska fortfarande vara med, hon ska minsann vila i det rum man befinner sig i eller på gräsmattan om jag håller på i trädgården.

Och nu när det äntligen börjar bli vår/sommar som uppsöker hon de solstrålar som kommer in genom fönstren. Att ligga i solen och mysa har alltid varit en favorit.

Går vi ut på en promenad då kommer unga Fenny fram igen, det ska nosas överallt och eventuellt jagas bort en och annan fågel som sätter sig på marken i närheten.

Vi tar det lite lugnare nu på Fennys äldre dagar, fler korta promenader, lite mera hundgodis och lite mera mysande i soffan.

Vi hoppas Fenny orkar och vill vara med i våra liv ett bra tag till. Hon är ju faktiskt vår bästa vän.

Matte Therese Pettersson

Avelskommittén

Sänkt inavelsgrad

För att poängtera hur viktigt det är för vår ras att hålla inavelsgraden nere har SLS styrelse beslutat att de valpkullar som annonseras på klubbens hemsida ska ha en inavelsgrad på **högst 3,00 %** för att få förmedling och annonsering.

Det är angeläget att inavelsökningen hålls på en låg nivå inom vår ras för att avkomman ska förbli livskraftig.

Inavelsgraden anger hur stor del av avkommans gener som blivit dubblade genom föräldrarnas släktskap, räknat över ett visst antal generationer. Det är viktigt att inavelsgraden hålls på en låg nivå, så nära 0 %, som möjligt.

Hundar som förekommer i båda föräldradjurens härstamningar är de hundar som bidrar till en avkommas inavelsgrad.

SLS beräknar inavelsgradens ökning över 5 generationer och rekommenderar att detta görs i Pawpeds.

Det värde som visas är alltså inavelsgradens ökning från generation 1 till generation 5, säkerheten i beräkningen är beroende av stamtavlans fullständighet.

Inavelsökningen i en ras bör understiga 2,5 % vilket ger en stegring på 0,5 % per generation. Svenska Kennelklubben rekommenderar inte parning mellan två individer där avkommans inavelsgrad överstiger 6,25 %, d v s kusinparning.

I en ras som norsk lundehund, där den i dag levande populationen stammar tillbaka på fem individer som inte ligger längre bort än 50 år, är det helt oacceptabelt med kusinparningar.

Finns en hund flera gånger i t ex moderns stamtavla, men inte i faderns stamtavla, påverkas inte avkommans inavelsgrad. Om en hund med hög inavelsgrad paras med en helt obesläktad individ bryts inaveln och avkomman får 0 % i inavelsgrad. Men för varje generation ökar inavelsgraden igen då du hela tiden kommer tillbaka till rasens fem stamhundar.

.Behöver du hjälp, tveka inte att kontakta någon i avelskommittén, telenummer och mejladresser finns på hemsidan eller i Lundehunden.

Officiell utställning i Vaxholm lördag 31 augusti 2013

Domare: **Mats Jonsson** (reservation för ev. domarändring)

Utställningen ska vara på Waxholms brukshundklubb och startar
kl 10.00.

Anmälan **senast onsdag 31 juli**. Då ska också anmälningsavgiften vara inbetald till klubbens plusgiro 92 22 57-1, ange hundens reg.namn, klass och ägare.

Klasser:

Inofficiell Valpar 4-6 mån. och 6-9 mån. **175 kr** (efter 17.7 **200 kr**)

Inofficiell Kryptochid **175 kr** (efter 17.7 **200 kr**)

Junior 9-15 mån., Unghund 15-24 mån., Öppen 15 mån.- samt Champion **300 kr**
(efter 17.7 **340 kr**)

Veteran 8 år och äldre **200 kr** (efter 17.7 **240 kr**)

OBS! Priserna ovan gäller fram till och med **17 juli**. Därefter gäller den högre summan inom parentes.

Mängdrabatt. Ägare som anmäler fler än två hundar betalar endast halva priset från tredje hunden.

Glöm inte att ta med **vaccinationsintyget**.

Du kan anmäla din/a hund/ar på www.lundehund.se. Gå in under Aktiviteter i översta raden, klicka sen på Utställningar där finns en länk till anmälningsblanketten.

Årets trevligaste utställning!

Utställningsdagen brukar ha strålande väder, många lundehundar att titta på och många ägare att prata med. Efter utställningen avslutar vi dagen med en gemensam middag på verandan till brukshundsklubbens stuga. Kostnad 130 kr, som betalas samtidigt med anmälningsavgiften. Självklart blir det förstås lundehundsrace – en utmaning för såväl hund som ägare!

Adressen till Waxholms brukshundsklubb är Tenö, 185 93 Vaxholm. Koordinater: Lat N 59° 22' 32" Lon E 18° 18' 25".

Det finns ett antal campingplatser i närheten av Vaxholm. Kontakta turistbyrån i Vaxholm, 08-541 314 80 eller sök på www.vaxholm.se, klicka på För turister.

Läs mer på www.lundehund.se/Aktiviteter/Utställning.

Sprinterlopp för människor? Nej, lundehundsrace förstås. Hasse Obitz är med språng på väg mot andra änden av fältet för att kunna avgöra vilken av hundarna bakom som går först i mål.

Referat fra Starum 20.-21. april 2013: Utforming av Norsk Lundehund Klubbs nye avlsstrategi

Ingvild Svorkmo Espelien, Hanna Gautun og Turid Helfjord

Introduksjon

Norsk Lundehund Klubb (NLK) startet i oktober 2013 en prosess som vil resultere i en ny avlsstrategi for rasen. Styret er ansvarlig for strategien, og avlsrådet samarbeider med styret i prosessen. Den 20.-21. april 2013 inviterte styret til et arbeidsmøte på Starum der formålet var å diskutere situasjonen for rasen, og utarbeide en skisse til en ny avlsstrategi. 19 erfarne oppdrettere, medlemmer av styret, avlsrådet og lokale rasekontakter ble invitert. I tillegg inviterte styret representanter for de øvrige nordiske klubbene. Lederen av Svenska Lundehundsällskapet, en representant fra Suomen Lunnikoirayhdistys ry i Finland og en representant for Venner av Lundehunden i Danmark deltok på møtet.

Referat

Leder av Norsk Lundehund Klubb, Rita Daverdin, ønsket velkommen og minnet alle om at vi med dette møtet var deltagere i en viktig prosess for rasens fremtid.

Kristin Aukrust, møtte fra Norsk Kennel Klubb (NKK). Hun er ansvarlig for RAS, Rasespesifikk avlsstrategi hos NKK. Alle hunderaser med egen raseklubb i Norge skal utforme en slik strategi. Det passer veldig godt for Norsk Lundehund Klubb å ta dette arbeidet nå. Avlsrådet og styret allerede har samlet mye statistikk og helseinformasjon om rasen og resultatene av dette arbeidet viser at det er på tide å revidere avlsstrategien for rasen.

Statistikk

Styret for NLK har nedsatt en komité bestående av Hanna Gautun, Turid Helfjord og Ingvild Svorkmo Espelien, som har fått i oppdrag å lede arbeidet med RAS.

Lojale og samarbeidsorienterte oppdrettere

Det er viktig å merke seg at all statistikk viser at oppdretterne av Norsk Lundehund er kompetente, lojale mot klubben og samarbeidsorientert. De følger råd gitt av avlsrådet. De respekterer for eksempel det maksimale antall valper per hannhund som er satt, og forsøker å avle på flest mulig hunder fra hver generasjon. De er også veldig flinke til å kombinere hunder som gir en lavest mulig innavlsgrad over de siste 5-6 generasjoner. Dette kan ses i figur 1 som viser utviklingen av den gjennomsnittlige innavlsgraden gjennom de siste 27 år.

Fødselsår	Gjennomsnittlig innavsgrad over 5 generasjoner
1985	7,76
1988	6,23
1998	4,55
2003	2,06
2008	1,5
2009	1,65
2010	0,68
2011	1,22
2012	0,92

Figur 1 Gjennomsnittlig innavsgrad for valpekull de siste 27 år.

Populations statistikk og bærekraftig avl

Bærekraftig avl vil si å avle slik at det ikke oppstår innavsdepresjon slik at rasen overlever på sikt. Ca 1000 av verdens 1400 lundehunder finnes i de nordiske landene i dag, og omtrent 580 av dem er i Norge. Det totale antall lundehunder i Norge har ikke økt nevneverdig siden 90-tallet. Det er nødvendig å øke antallet lundehunder for å sikre en bærekraftig avl for fremtiden. Effektiv populasjonsstørrelse (N_e = andel av hundene som går i avl) er i dag ca. 80, mens en minimum effektiv populasjonsstørrelse for bærekraftig avl er 100.

Den gjennomsnittlig kullstørrelsen for rasen er 2,75, hvilket er noe lavere enn ønskelig, og litt lavere enn hos sammenlignbare raser (som Islandshund, Norsk Buhund, Kleinspits og Norrbottenspets). Dette skyldes hovedsakelig at lundehundtisper relativt ofte får kull med bare en valp. Det fører til lav uttelling for oppdretter og rasen i forhold til innsatsen, og en økt risiko for fødselsproblem.

Tegn på innavsdepresjon

DNA studier har vist at lundehunden er ekstremt innavlet (*Melis med flere, 2012*). Dette er også kjent fra rasens historie og en undersøkelse av avstamningen til nålevende hunder. Lundehunden har to ganger gjennomgått en såkalt genetisk flaskehals der den var nær ved å dø ut som rase. Dette har ført til et tap av genetisk variasjon som for eksempel har gjort at vi i dag har mistet flere av de opprinnelige fargevariantene. Tidligere fantes rasen i mange farger; som tricolor og hvit (kalt svart og hvit), hvit og tricolor og rød og hvit. I dag finnes kun fargen rød og hvit i rasen.

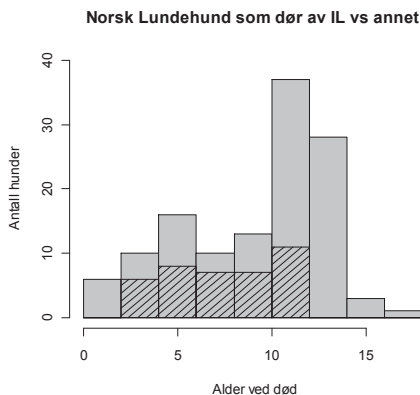
Lundehunden har som rase i dag en del tegn på innavsdepresjon. Den nevnte lave gjennomsnittlige kullstørrelsen er et tegn på dette. De mange kullene med bare en valp kan tyde på at valper resorberes under drektigheten, for eksempel på grunn av at de har såkalte letale (dødelige) gener, hvilket er et kjent problem med innavsdepresjon. På samme måte er det kjent at hanndyrfruktbarheten synker ved innavsdepresjon. Lundehunden er en av rasene som fikk sæd lagret i den norske genbanken for

utryddingstruede hunderaser. Under det prosjektet så vi at sædkvaliteten hos lundehund hannene er lav. Dette er også et kjent tegn på innavlsdepresjon. På samme måte er løpetiden hos en del tisper lite markert.

Helsestatistikk

Lundehunden er en liten, primitiv Nordisk spisshund med få helseproblem. Sammenlignet med andre raser er denne lille hunden lett å holde, den trives i alle slags klima og krever ikke spesielt stell av for eksempel pels eller ører. Den parer naturlig, føder lett, tispene bærer valpene lett og er gode mødre. Gjennomsnittlig levealder er 9 år og 3 måneder, og 50% prosent av hundene blir 10 år og 5 måneder eller mer. Dette er bra sammenlignet med andre raser.

Statistikken viser imidlertid at rasen har ett helseproblem. Lundehunden har en høy forekomst av intestinal Lymfangiektasi (IL). En undersøkelse av dødsårsak for de 124 lundehunder som døde i Norge i perioden 2010-2012 viste at omtrent 30% døde som følge av IL (figur 2). Dette er ikke akseptabelt, og det er nødvendig å starte en prosess umiddelbart som fører til en forbedring av denne situasjonen av hensyn til hundenes velferd.

Figur 2 Oppnådd levealder for de 124 lundehunder som døde i Norge i perioden 2010-2012. Dødsfall som følge av IL er vist skravert. (figur fra Claudia Melis).

Atferd og mentalitet

Lundehunden er en vennlig hund som passer godt som familiehund. Den har beholdt sine opprinnelige instinkter. Den jakter små dyr og fugler og kan apportere dem uskadd til eieren, ofte til eierens store overraskelse!

Noen lundehunder kan være litt engstelige og noen kan være litt seine til å bli stuerene, men dette regnes ikke som noe problem i rasen.

Diskusjon omkring rasens utfordringer – og tiltak

Etter presentasjonen av statistikken arbeidet deltagerne to og to, i grupper og i fellesskap. Rasens utfordringer ble diskutert, og deltagerne laget en oversikt over

problemene og forslag til tiltak for å imøtekomme disse. Denne oversikten vil inngå i det videre arbeidet med RAS.

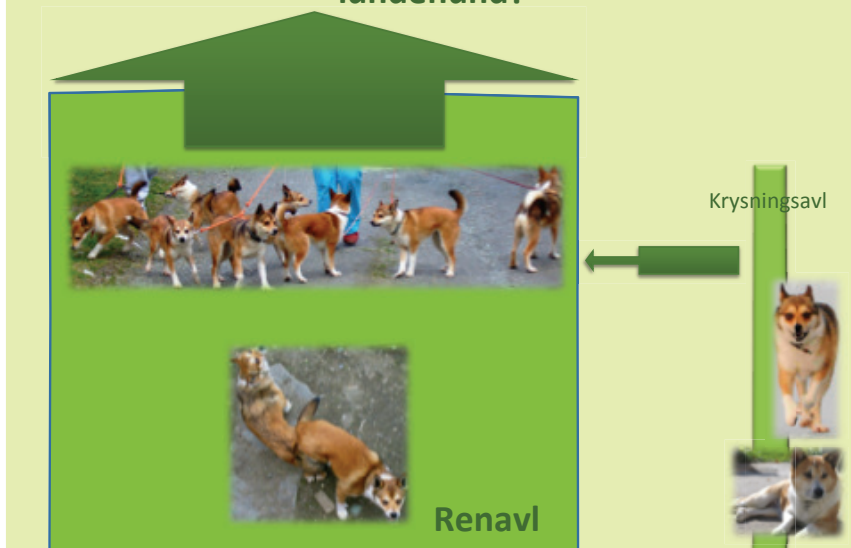
Liste over tiltak for rasen:

- *En kampanje for å øke avl på rasen*, ved å øke valpeproduksjonen hos eksisterende oppdrettere og ved å rekruttere nye oppdrettere. Dette avlsarbeidet skal gjennomføres etter de samme prinsippene og retningslinjer som har vært gjeldende de siste 20 årene.
- *Fokus på informasjon overfor oppdrettere, valpekjøper og veterinærer* når det gjelder helse og ernæring hos lundehunden. Det foreslås å avholde et seminar om rasen for veterinærer, der tema vil være ernæring hos rasen, hvordan forebygge IL, hvordan behandle lundehunder som har IL (medisinering, ernæring og stell).
- *Systematisk og nært samarbeid med de nordiske raseklubbene/organisasjonene* basert på det arbeidet som begynte på Værøy i 2012 og Starum i 2013
- *Øke den genetiske variasjonen hos Norsk Lundehund*. Dette er helt nødvendig for å motvirke symptomene på innavlsdepresjon og for å avle fram en lundehund som er mer motstandsdyktig mot IL.

Ved siden av å avle på rasen som i dag, vil et utkryssingsforsøk bli gjennomført som en liten sidepopulasjon til hovedpopulasjonen. Et forskningsprosjekt der planen er å krysse et lite antall lundehunder (ca 3-5 stk) med en annen rase vil bli planlagt i samarbeid med erfarne forskere fra Nordisk genressurscenter (NordGen) og andre institusjoner. Forsøket vil være i henhold til råd gitt av NordGen, Norsk genressurscenter og NKK. Norsk Lundehund Klubb vil stå som ansvarlig for forsøket. Se figur 3 for en skisse av forsøket.

Det er viktig å understreke at utkryssningen vil foregå som en parallell avl i flere generasjoner. Det er først etter en grundig undersøkelse av krysningene med tanke på bygning, gemytt og helse at de tillates krysset inn i den renavlede populasjonen. Disse undersøkelsene og avgjørelsene vil foretas i samarbeid med NKK, forskere fra NordGen og Norsk Genressurscenter.

Hvordan øke den genetiske variasjonen hos lundehund?

Figur 3 En oversikt over utkrysningsforsøk for Norsk Lundehund.

Konklusjoner fra møtet

Deltagerne på arbeidsmøtet diskuterte åpent temaene og oppnådde enighet med tanke på den nye avlsstrategien. Utkrysningsforsøket innebærer en helt ny avlsstrategi for rasen, og det er derfor viktig at klubbens oppdrettere er inneforstått med viktigheten av planen.

Det er svært viktig at vi innenfor RAS også øker antallet renavlede lundehunder. Hvis NLK skal lykkes i å gjennomføre et innkrysningsforsøk for å styrke lundehunden mot IL og øke rasens vitalitet, må vi ha et større antall renrasede lundehunder å avle på i fremtiden. Som en del av dette arbeidet vil økt innsats for forebyggende tiltak og kunnskap om behandling være viktig.

Deltagerne på arbeidsmøtet. Kristin Aukrust fra NKK hadde reist før bildet ble tatt. Foto: Roger Gibson.

12 SMARTA REGLER FÖR HUNDÄGARE

Plocka upp!

Plocka upp efter din hund – hundbajs och markerande hundar skapar irritation!

Håll din hund kopplad!

Visa hänsyn mot din omgivning, låt inte din hund springa lös på allmän plats!

Inga skällande hundar!

Ingen uppskattar ihållande hundskall!

Inga jagande hundar!

Varken vilda eller tama djur ska jagas okontrollerat av din hund!

Res med din hund på rätt sätt!

Ta din hund till anvisad plats på allmänna färdmedel! Lämna aldrig din hund i varm eller iskall bil, eller kopplad i kofångaren!

Lämna aldrig din hund kopplad utan tillsyn!

Din hund kan både skada och skadas. Tillfället gör tjuven!

Visa hänsyn mot andra hundar!

Respektera att alla hundar varken vill eller ska hälsa på varandra!

Visa hänsyn mot andra människor!

Du och din hund behöver inte ta störst plats i det offentliga rummet!

Utsätt inte din hund för fyrverkerier!

Smällare och fyrverkerier kan både skrämra och skada din hund för livet!

Försäkra din hund!

Ha din hund försäkrad – det är den värd!

Behandla din hund med respekt!

En hund är varken en leksak eller en accessoar!

Ägarregistrera din hund!

Att din hund är id-märkt och ägarregistrerad i DjurID.se är ovärderligt om din hund kommer bort.

Skäll inte på hunden!

Som hundägare vill man bemötas med förståelse och respekt. Respekten kan dock aldrig förväntas bli större än den respekt vi själva visar våra medmänniskor.

Omgivningens attityd till hundar beror ofta på hur vi hundägare sköter oss och på vilket sätt vi tar hänsyn till omgivningen. Ansvarsfulla hundägare är de bästa ambassadörerna för hunden och hundägandet.

Bli en bra hundägare – det vinner alla på!

Mer information finner du på www.skk.se

Wiveca Larsson, nybliven lundehundsägare:

"Vilken annorlunda och underbar ras"

Koviks Busiga Bea, "Bonnie"

Som nybliven lundehundägare vill jag gärna berätta lite om hur jag upplever att äga en så totalt annorlunda hund jämfört med de tidigare raser jag har och har haft.

Jag började mitt hundliv med brukshundar. Tävlade en hel del lydnad och spår. Det jag upplevde negativt var, att de i princip krävde att få träna varje dag och de var ganska skarpa. När jag var sjuk några dagar i sträck började de vandra runt som björnarna på Skansen.

Grand danois kom in i mitt liv för 34 år sedan. I många år har jag haft en flock på tre stycken. Så är det fortfarande.

För ett antal år sedan kände vi att vi ville ha något litet och annorlunda. Då kom den första mopsen in i våra liv. Det visade sig att mops och grand danois har samma personlighet, så vi upplevde att vi nu hade 2 mini-grand danois i flocken.

För något år sedan upptäckte vi lundehund på en utställning och vi började "forska" lite om rasen. Vi läste, intervjuade och träffade många lundehundar i olika åldrar. Naturligtvis blev vi fast. Efter vad som verkade som en evighet, kom äntligen vår lilla "Bonnie", Koviks Busiga Bea. I skrivande stund är hon 14 veckor (april).

Vilken upplevelse hennes första möte med vår flock blev! Jag trodde att hon skulle dö av skräck, när hon första gången mötte våra "flickor". Hon skrek så våra trumhinnor nästan brast. Men efter en god natts sömn sprang hon runt till alla och presenterade sig genom att pussas.

Hon blev en självklar medlem i flocken direkt. Hon läste snabbt av de andra och anpassade sig omgående. Hon valde Lotta 3 år, vår yngsta grand danois, som sin lekkompis. De har fantastiskt roligt tillsammans. De leker alla lekar som de jämnstora leker. De till och med brottas! Lotta ligger ner och Bonnie brottas med hennes huvud. Tyvärr låter de henne vinna dragkamper alldeles för ofta. Hon tror nog att hon är störst, bäst och vackrast.

Bonnie med sin flock av grand danois och mops.

Vi börjar upptäcka skillnaderna mellan våra raser. Våra hundar har aldrig brytt sig om vad det är för väder, men Bonnie ÄLSKAR regn och blåst.

De andra har aldrig grävt och gömt sina fynd, men Bonnie gräver ner allt. Jag har upptäckt att om jag inte vill ha grottor i hela trädgården, kan jag lägga ut en gammal tidning i något hörn. Under den tidningen gömmer hon nu allt. Gamla tomma snigelskal, ruttna löv, pinnar, t.o.m. en gammal torkad mops"korv" som jag tydligen missat. När tidningen regnade sönder, lade jag dit en ny.

Det är riktigt spännande att kolla vilka fynd hon gömt där. Det tillkommer något nytt varje dag. De andra uppför sig som om fyndhörnan inte finns och Bonnie vaktar inte alls. Det är så praktiskt.

Likheterna är också många. Jag upplever att det här också är en mycket lätt ras (än så länge). Första koppelpromenaden var, enligt Bonnie, superkul. Cyklande småbarn, bussar, grannar med mera var helt enkelt underbart. Hon stormade fram och var överlycklig hela tiden. Alla måste bli ordentligt pussade, även veterinär, zoobutikspersonal och gäster.

Hennes (ganska hemska) skall hör vi bara när hon försöker få igång mopstanterna. Som tur är, är hon lätt att avleda. Hon skäller inte när de andra varnar, hon bara springer dit för att hjälpa till att stoppa eventuella inkräktare.

Hon är absolut orädd. Naturligtvis är det bekvämt med en valp som ger sig in i allt med viftande svans, men det är nog både på gott och ont. Lite självbevaringsdrift skadar nog inte.

Det som förvånat och glatt mig mest är, att när hon blir trött och överaktiv (övervidrig enligt de andra) behöver man bara ta upp henne i famnen för att hon ska bli slapp som en trasdocka och somna på några sekunder. Därefter är det bara att vänta någon minut och sedan lägga ner henne i bädden. Då kan inget väcka henne på några timmar.

Hon är väldigt hungrig hela tiden. Jag har börjat dricka kallt kaffe på grund av henne. Min kaffemaskin är trasig så jag brygger perkulatorn full varje morgon. Tidigare värmde jag kopparna i mikron, men varje gång Bonnie hör att den plingar, blir hon överlycklig och tror att hon ska få mat. Jag klarar inte av att göra henne så besviken, gång på gång. Så nu dricker jag kallt kaffe tills maskinen är lagad.

Hon har ett underbart sätt att gnida sin nos och huvudet mot våra händer och ansikte. Med slutna ögon smeker hon sitt huvud mot oss och verkar njuta av det. Det är absolut ljuvligt. Jag har upptäckt att när man har en lundehund i famnen är det mycket svårt att släppa ner den.

Hon har mycket lätt för att lära och förväntar sig en godis (matkula) varje gång hon snappat upp något vi sagt. Även om vi inte pratat med henne.

En nyhet för oss är att hon springer lika fort bakåt och åt sidan som framåt.

Dessutom är lundehundar som möss. Kommer nostryffeln igenom ett hål, kommer hela hunden igenom. Våra andra hundar är försiktiga med kompostnät, Bonnie knuffar omkull dom och springer över.

När vi säger **nej** till de andra, ber de om ursäkt på stället. Bonnie kommer springande och viftar på svansen och slickar oss.

Pälsen måste vara väldigt bra. Hon leker i leran med de andra och de är smutsiga, men hon är ren och fin.

Hon är en mycket bra apportör (naturligtvis) Hon packar in ända längst bak i munnen och älskar att bära.

Jag får dock påminna mig själv om att hon ska ha benställning och rörelser enligt rasstandard. Jag blir fortfarande lite orolig ibland när hon kommer travande, men jag kommer snabbt på, att det är så hon ska se ut.

Den här rasen har definitivt kommit till oss för att stanna.

Wiveca Larsson

Både Lotta och Bonnie vill vara i husses knä!

Nya medlemmar
hälsas hjärtligt välkomna till
SLS

Björn Aronsson, Järfälla
Ann-Chatrine Johansson, Kramfors
Kristoffer Jonasson, Sundsvall
Birgitta Mannberg, Vaxholm
Agneta Nilsson Hörnlund, Torsö
Matilda Blick, Ödeshög
Eva G Linderoth, Årsta
Cherry-Chelsea Ness, Bagarmossen
Annika Netteberg, Rimbo
Anett Solvang, Gisslaved
Malin Sjöström, Karlstad
Berlinda Andersson, Nes på Hedmark
Norge

Uppfödare som bjuder sina
valpköpare på
ett års medlemskap

Barbro o Hans Gustavsson

Du glömmet väl inte att anmäl
din/dina valpköpare på SLS hemsidan
www.lundehund.se

Uppfödare - Reg Valpköpare

Fonden för friska lundehundar

Syftet med fonden är att kunna bistå med medel till forskning till förmån för lundehunden. Ett prioriterat mål är nu att få in pengar för att kunna ta fram ett DNA-test för IL.

Överskott vid försäljning av kaffe vid träffar, lotterier med mera går till fonden. Du som uppfödare eller avelshundsägare kan också bidra genom att skänka till exempel 25 kr per valp.

Fonden tar tacksamt emot alla slags penninggåvor.
Fondens plusgirokonto är 92 22 57-1.

Glöm inte att skriva ditt namn och Fonden.

Rapport från SSUK-fullmäktige.

23 mars hade Svenska Spets- och Urhundsklubben (SSUK) fullmäktige i Nyköping.

SSUK representerar 26 raser/rasvarianter fördelat på 14 medlemsklubbar. Av dessa deltog alla utom en.

Klubbarnas totala antal medlemmar i SSUK uppgår till 2 557, av dessa är 1 835 fulltbetalande och 722 är så kallade övriga medlemmar som består av familje-/gåvo-/valp- eller hedersmedlemmar. SSUK är en av de minsta specialklubbarna inom Svenska Kennelklubben.

I verksamhetsberättelsen kan man läsa att styrelsen haft tolv protokollförda styrelsemöten och sju arbetsutskottmöten under året. Klubben har också handlagt 680 registrerade ärenden, besvarat remisser utskickade av SKK, stöttat rasklubbar i deras arbeten, anordnat medlemsmöten, genomfört avelskonferens med Ingrid Tapper, ordnat utbildning i styrelsearbete för rasklubbarnas styrelsemedlemmar, genomfört en två-dagarsutbildning för utställningsansvariga, deltagit på Stockholms Hundmässan med en informationsmonter samt genomfört fem officiella utställningar.

Avgiften till SSUK på 70 kr per helbetalande medlem, 10 kr per familje-gåvo/valp/hedersmedlem beslutades vara oförändrad för 2014.

Vår klubb, SLS, hade till fullmäktige 2012 lämnat in en motion om problematiken kring arkivering av klubbarnas dokument och fick nu svar av SSUK där styrelsen föreslår att:

SSUK blir medlem i ett folkrörelsearkiv där de rasklubbar som önskar är välkomna att ansluta sig under SSUK:s "paraply". SSUK står för fasta kostnader i form av medlemskap och anslutna klubbar delar på löpmeterkostnaden, om 10 klubbar går med blir kostnaden per löpmeter och år ca 220 kr årligen.

En motion var inlämnad till fullmäktige av Svenska Klein- och Mittelspitzklubben som motionerade att man i samband med registreringen av valpkullen i SKK också ska kunna beställa ett hundpass till valparna. Anledningen till motionen är att priset för ett hundpass varierar starkt mellan veterinärklinikerna. Inköpspriset för ett pass ligger idag på ca 50 kr. Styrelsen ville avslå motionen, men mötet ville annorlunda och gav SSUK i uppdrag att föra motionen vidare till SKK fullmäktige i september.

Till ny ordförande i SSUK valdes Jonas Öhrn, han efterträder Roland Löfblad som varit ordförande under två år. Roland avtackades med en väldigt fin "välkommen till oss-skyll" snidad av Torsten Hagsäter från Norsk Buhund Ringen.

Cecilia Obitz

Sommarens faror!

I mitten på maj var jag på ett föredrag på Gärdets Djurklinik i Stockholm, ämnet var "sommarens faror". Det som veterinär Carol Ringström berättade var väldigt intressant och jag skulle vilja dela med mig av det till er lundehundsvänner. Nu kommer det inte bli lika bra som Carols föredrag, men det kanske ändå kan vara något att ha i bakhuvudet om faran skulle vara framme.

Carol började berätta om A B C d v s andning, blödning, chock som självklart även kan drabba våra fyrfota vänner och då kan det vara bra att ha ett hum om vad man ska göra.

A – andning.

Om hundens andningsvägar har blockerats av något så gäller det att snabbt försöka få ut det som blockerar. Öppna munnen, dra ut och tryck tungan nedåt och försök att få ut det som fastnat. Oftast är hunden mycket besvärad och det kan vara svårt, var försiktig. Är det en boll som hunden fått i halsen kan den vara svår att få tag på, bollar snurrar gärna och det kan behövas en trasa eller liknande för att få grepp om bollen. Om ett föremål fastnat så långt ner i halsen att du inte kan få tag i det eller om hunden fått i sig massa vatten, exempelvis vid drunkning bör du vända upp och ner på hunden och försöka tömma ut det.

B – blödning/blodcirkulation.

Skulle din hund ha gjort sig illa så att en större blödning inträffar är det viktigt att du stoppar blödningen så att hunden inte förlorar för mycket blod. Ta det tyg som finns till hands och linda om såret. Tänk på att aldrig täppa för hundens nos eller mun helt om det rinner blod därifrån, hunden måste ha fria luftvägar för att kunna andas. Om hunden blöder igenom tyget så dra ett "bandage" utanpå det gamla och denna gång lite hårdare. Ett tryckförband bör inte sitta på samma plats längre än 15 minuter innan du släpper lite på det under en minut så att blodet kan cirkulera till vävnaden igen. Stora blödningar och inre blödningar kan göra att hunden hamnar i chock.

C – chock

Chock innebär att hunden har en för liten mängd blod som cirkulerar i kroppen, vilket ger syrebrist till kroppen. Kroppen styr då om blodet mot de viktigaste delarna så att öron, svans och tassar blir kalla. När hunden hamnar i chock ökar hjärtfrekvensen, blodet pumpar fortare och kroppen förlorar mycket vätska. När hunden har hamnat i chock ligger den ner och reagerar inte på yttre faktorer, den är liksom borta. Ofta andas den hastigt och ytligt och slemhinnorna i munnen är bleka. När en hund är skadad och i chock vet den inte riktigt vad den gör och kan bitas, så var försiktig .

Var också mycket försiktig om du behöver lyfta hunden. Lyft den alltid så att ryggen böjs i en båge inåt så att frambenen pekar mot varandra och inte isär från varandra. Lägg hunden horisontellt och gärna med huvudet lite lägre än kroppen och lägg något värmande över den så att den inte förlorar för mycket kroppsvärme ta hunden så fort som möjligt till

veterinär. Obs, har hunden skador i huvudet ska du förstås inte lägga den med huvudet nedåt.

Skulle hunden inte ha någon andning eller puls, kan du göra HLR på din hund på samma sätt som man gör på människa. Men istället för att göra inblåsningar genom munnen blåser du in luft genom hundens nos. Hjärtkompressionerna får du förstås anpassa till storleken på hunden. Lägga hunden på dess högra sida och böj upp frambenet mot ryggen ungefär där sitter hjärtat. Att lägga något som mottryck under hunden kan vara bra vid kompressionerna. Ventilera hunden en gång var tredje till femte sekund ca 12-20 gånger/minut.

Trafikskador

Trafikolyckor är en av de vanligaste orsakerna till att hundar skadas och måste uppsöka veterinär. Även en hund som är lydig, kan bli skrämmd eller rusa efter en lekkompis, löptik, en hare, en katt eller en annan hund. Ha därför alltid hunden kopplad i trafikerade miljöer. Flexikoppel kan vara jättebra att ha om man inte törs släppa sin hund lös i skog och mark. Men de är svåra att hantera vid stressade situationer och barn har väldigt svårt att ha kontroll över en hund i ett flexikoppel. Så lita inte på flexikoppel det har hänt att de löses ut av misstag.

Nu mer är det faktiskt lag på att alla i bilen ska sitta fast och en bilbur till hunden hindrar den från att kastas fram eller ut ur bilen vid en olycka. Många hundar känner sig också säkrare att sitta i en bur än att vara lös i bilen. Men bind aldrig hunden inne i bilen! Det har hänt olyckor på detta sätt när hunden försöker hoppa mellan fram- och baksätet och blivit strypt. Tycker inte din hund om att sitta i bur finns särskilda säkerhetsbälten för hund att köpa.

Bind ALDRIG fast hunden vid bil, husvagn eller släpvagn! Det händer alltför ofta att man glömt att man bundit hunden där och sedan åkt iväg med hunden släpande efter bilen mot en fruktansvärd död.

Huggormsbett

Ormbett är mycket vanligt från tidig vår till sen höst.

Vad som är viktigt att tänka på om hunden skulle råka ut för ormbett är att hålla hunden i MAXIMAL stillhet och vid svullnad alltid uppsöka veterinär. All manipulation av bettet (bandage, kyla, sugande eller liknande) avråds med det bestämdaste. Det är bara på film som det fungerar att suga ut giftet. En tidig och snabb behandling av hunden är av stor vikt vid ormbett. Toxinet (giftet) skadar bl a blodkärl med vätskeläckage till vävnaderna som följd. Om kraftigt utträde av blodplasma sker genom kärilväggen leder detta till att blodets innehåll av proteiner minskas och detta medför kraftigt nedsatt allmän tillstånd med påverkan på hjärta och cirkulation. Toxinet ger hemolys, d v s. sönderfall av röda blodkroppar, och rubbar därmed koagulationsförmågan i blodet. Toxinet skadar också njurarna.

Det har stor betydelse var bettet tar, det vanligaste är att hunden blir biten i nosen och läpparna men ibland tar bettet i en eller flera av tassar och även på andra ställen av kroppen. Hunden bör inte gå själv om den blivit ormbiten utan bör bäras, allt för att förhindra att giftet sprids i kroppen. Man vet aldrig på förhand vilken hund som kommer att

bli dålig av ormbett det har visat sig att ormen doserar olika vid olika tillfällen. Ibland kommer inget gift alls, s.k. torrbett, vid andra tillfällen kommer en större dos. Så sök alltid veterinär om du misstänker att din hund blivit biten av en orm.

Paddor

Paddor är fredliga nattaktiva djur, men de har ett giftigt hudsekret som innehåller giftet bufotoxin. Sekretet är en blandning av flera olika giftiga substanser som kan ge olika symtom. Det vanligaste är att hunden och även katten dreglar kopiöst. Munnens slemhinnor svullnar och gör ont och hunden brukar krafsa mot munnen. Allvarligare symtom som kräkningar, andnöd och hjärtpåverkan kan förekomma. Enstaka dödsfall på dvärghundar finns rapporterade. Om hunden tuggat på en padda måste man skölja rent i munnen med vatten. Blir hunden allmänpåverkad ska man söka veterinär. De flesta djur som drabbas och dreglar, kan må dåligt några timmar men återhämtar ofta sig sedan. Gamla, svaga hundar som har problem med hjärtat, kan bli medvetlösa av detta gift.

Insektsbett

Borelios och Anaplasma f d Ehrlichios - är sjukdomar som fästingar kan smitta hundar med. Det är svårt att skilja sjukdomarna åt eftersom symtomen är lika: feber, trötthet, nedsatt aptit, ovillighet att röra sig, hálta och olika former av neurologiska symtom, hunden kan bli vinglig. Symtomen kan uppträda året om, om hunden har exponerats för fästingar någon gång under året. Anaplasma ger även blodbrist och blödningsränder kan förekomma. De vanligaste symtomen vid Anaplasma är trötthet och rörelsestörningar. Att skydda sin hund mot fästingburna sjukdomar är av största vikt även om det är som att välja mellan pest eller kolera. Obs! använd **inte** fästingmedlet Expot på din lundehund då det visat sig att lundehundar inte tål Expot och kan få kraftiga förgiftningssymptom.

Getingstick brukar hundar klara ganska bra, de brukar få en svullnad som lägger sig efter något dygn. Blir hunden stungen i munnen och börjat svullna är det bäst att åka till veterinär.

Saltvatten

Hundar dricker gärna saltvatten vid havsbad eller på promenad längs havet. Men saltförgiftning förekommer också när man försökt kräka sin hund med salt för att den ätit något olämpligt. Att kräka sin hund med salt gjorde men förr med det är inte att rekommendera utan det är bättre att åka till veterinären och ge hunden en kräksputa. Enligt rapporter kan så lite som 3,7 gram salt/kg kroppsvikt vid ett och samma tillfälle vara en dödlig dos för hund.

Om din hund har druckit saltvatten och kräks, tar du bort mat och vatten några timmar. Ge sedan vatten i små portioner. Går det bra kan du ge fri tillgång till vatten. Går det också bra kan du ge lite mat.

Men visar din hund symtom för saltförgiftning såsom fortsatta kräkningar, trötthet, diarré, stelhet eller kramper. Kontakter genast djursjukhus för då behöver hunden vätska i form av dropp och kanske avslappnande/kramplösande medel.

Alger

Rapporter om algblooming kommer varje sommar. Blågrönalger (cyanobakterier) klassas

som alger, men har vissa egenskaper lika bakterierna. De finns i sötvattenssjöar, bräckt vatten och i havet. När det är soligt och varmt och rikt på näring växer algerna massivt och "blommar". När dessa blommande alger sedan dör, och löses upp, släpps gifterna ut i vattnet. Gifterna som det framförallt rör sig om är lever- och nervgifter samt hudirriterande ämnen. Dessa är mycket farliga och leder ofta till grava problem eller död för djur som får i sig dem. De djur som dör av algförgiftning gör det vanligtvis på grund av leversvikt.

Hundar utsätts för giften genom att dricka av vattnet eller bada i det. En hund kan få en dödlig dos bara genom att slicka sin päls efter en simtur, men ofta krävs det mer för att djuret ska bli riktigt dåligt.

Symtom på algförgiftning kan komma från 15 minuter till ett par dagar efter att djuret utsätts för algerna.

De första symtomen är oro, diarré, fradga och kräkningar. Nästa tecken är att hunden får ostadig gång och kramper. Vinglar, ramlar omkull och kan inte resa sig igen.

Förlamningar och kramper kommer ofta snabbt. Symtomen i slutfasen är koma.

Fler symptom; diarré, klåda och irriterade ögon kan komma inom några timmar till ett halvt dygn, lever- och njurskador, lungpåverkan och blödningar från mage och tarm.

Andningsuppehåll kan drabba hunden på grund av att nerverna till andningsmuskulaturen påverkas, medan de övriga symtomen kan dröja något dygn. Dödsfall på grund av algförgiftning förekommer inte alltför sällan.

Attgärd: Det är viktigt att spola av hunden direkt efter badet och en krage bör sättas på så fort som möjligt för att hindra att hunden slickar i sig mer gift. Akuta förgiftningar ska snarast undersökas av veterinär.

- Skölj päls och ögon noga med rent vatten.
- Håll hunden varm så att den inte blir nedkyld.
- Kontakta djursjukhuset om symptom uppstår.
- Kräk hunden om den fått i sig vatten (görs hos veterinär med kräkframkallande injektion).

Drunkning

De flesta hundar kan simma – men inte hur länge som helst.

Ibland händer det att hundar faller i vatten eller går igenom is och inte kan ta sig upp. En pool kan också utgöra en risk för en hund som inte kan ta sig upp över kanten. En hund som håller på att drunkna drar ofta ned vatten i lungorna. Att försöka få upp en panikslagen eller medvetlös hund ur vattnet är svårt man får liksom inget tag i hunden.

Men när du klarat det bör du agera så här:

Om det är en liten hund håller du den upp och ned i bakbenen så att vattnet i lungorna kan rinna ut. En stor hund som inte kan lyftas i bakbenen får man istället försöka lägga på sidan med huvud och hals lägre än bålen för att få ut eventuellt vatten.

Båtar

Många av våra lundehundar tycker om att åka båt, men bind aldrig hunden på båten. Skulle hunden ramla över bord blir den hängande i kopplet och kan då strypa sig eller drunkna.

Hur många hundar kan klättra upp för en båtstege, inte många skulle jag tro. Alltför få tänker på hur de ska få upp sin hund om den ramlar i från båten. Flytvästar för hundar har

ett handtag på ryggen och gör det enklare att få tag i och lyfta upp hunden i båten igen. Hjälp hunden ombord och i land, hundar som hoppar ur båten upp på bryggan kan bland få skador mot buken och främst mot mjälte.

Picknick

Exempel på picknick-mat som kan vara farlig för hunden är olika sorters benrester. En bra regel är att man aldrig ska ge hunden f-ben, d v s ben från fågel, fläsk, får eller fisk. F-ben kan splittras till mycket vassa bitar när hunden biter i dem och kan i värsta fall sticka hål tarmar och magsäck. De kan även ge förstoppning och vara svåra för hunden att bajs ut. Benrester kan också sätta sig fast i gommen och i matstrupen, så undvik att ge hunden F-ben.

Brukar du låta hunden få slumpen på glassen så håll hårt i pinnen. Glasspinnar blir sylvassa när de splittras och flisor och hela pinnar kan perforera hundens magsäck och tarmar. Även engångsgrillspett i trä kan smaka gott av kött, men också de kan sticka hål på magsäcken och tarmen. Majscolvar är heller inte bra för en hund att äta, de fastnar osmälta i tarmen.

Värmeslag

Jag hoppas att du aldrig lämnar din hund i bilen en varm dag! Även om du har aircondition och bara ska hämta något eller någon, bara handla en sak...

Varje år får ett antal hundar sätta livet till i en varm bil och DET ÄR EN HEMSK DÖD.

Hunden kan bara svettas genom trampdynorna och att flåsa/hässja och blir därför snabbt överhettad i en varm bil.

Om du ser en hund som mår dårligt i en varm bil så handla snabbt. Ring polisen och tala om att du kommer att slå in rutan för att rädda en överhettad hund.

Det är viktigt att snabbt sätta in behandling och kyla ner hunden. Lägg t ex på den kalla blöta handukar, det kyler bra. Behandling insatt senare än 1,5 timme efter tillbudet ökar dödligheten kraftigt. Påbörja kylning av hela kroppen. Under kylning ska kroppstemperaturen kontrolleras var 5:e minut för att undvika hypotermi. Obs KYL INTE FÖR MYCKET KROPPEN FORTSÄTTER SÄNKA TEMPEN ETT TAG EFTER, kylning ska avbrytas då kroppstemperaturen är 39,5 grader. Vid alltför hög kroppstemperatur uppstår det allvarliga hjärnskador, tarmskador, lever- och njurskador samt olika blodförändringar. Många hundar behöver sjukhusvård under flera dagar. Utgången är alltid osviss och dödligheten är c:a 50 % trots korrekt behandling.

UNDVIK att gå långa promenader när det är som varmast och gå aldrig promenad utan att ta med vatten. Hunden gör av med mycket vätska när det är varmt och behöver dricka mycket och ofta.

Till sist fick vi med oss en lista på saker som man bör undvika att ge till hunden och vissa saker kan vara direkt livshotande om den skulle få i sig även i en liten mängd. Här kommer listan:

- ⊙ **Vetedeg** - Vid jäsning av degen bildas etanol (alkohol) och djuret, oftast hundar, blir etanolförgiftad.

- ⊙ *Bittermandel* - ALLVARLIGT! då bittermandel innehåller cyanid, vilken är den toxiska substansen.
- ⊙ *Gul lök* - Engångsintag av ett kilo rå gul lök till en medelstor hund ger lever- och njurnekroser och med det kraftig anemi.
- ⊙ *Vitlök* - Mindre giftigt än gul lök men ska ges med största försiktighet. Vitlökspulver för att undvika sjukdomar och yttre parasiter är inte att rekommendera.
- ⊙ *Svamp* - Om du som djurägare vet vilken typ av svamp – ring Giftinformationen. Om man inte vet vilken sort det handlar om så behandlar man symptomatiskt. Ta med svampen hem om din hund äter den ute i skogen
- ⊙ *Alvedon* - Paracetamol är MYCKET giftigt för katt! 50-60 mg per kilokroppsvikt kan vara dödligt för en katt. Omvandlat i tabletter räcker en fjärdedel till en halv Alvedon till att ge livshotande skador för en katt på 4-5 kilo.
- ⊙ *Ibuprofen* - Är inte indikerat att använda för hund och katt! Symptomen är kräkningar, diarré och buksmärtor. Vid stark förgiftning hamnar djuret i chock, medvetslöshet, krampor och kan i allvarliga fall dö.
- ⊙ *Russin/vindruvor* - Endast mycket lite vindruvor eller russin kan ge ditt djur förgiftningssymptom. Så lite vindruvor som 4,7 gram/kg kroppsvikt är skadligt till och med dödligt för en del individer. Då de första symtomen oftast är diffusa kan det dröja upp till flera dygn innan du förstår att hunden är förgiftad. Akuta njurbesvär visar sig genom att hunden inte vill äta, får blod i urinen och visar tecken på smärta. Det kan gå så långt att hunden slutar producera urin och det finns fall där hundar blivit så pass sjuka att de dött.
- ⊙ *Xylitol* - 2-3 tuggummin kan vara giftigt för en hund på ca 10 kilo. Symtomen är hastigt blodsockerfall, darrighet/svaghet, kräkningar och djuret kan kollapsa alt. ha svårt att stå. Snabb veterinärvård är nödvändigt. Om extra vitaminer ges åt djuret, tänk på att många preparat innehåller Xylitol som sötningsmedel!!

Ska du resa utomlandsmed din hund, gå in på www.jordbruksverket.se och kontrollera vad som gäller så att få komma in i landet tillsammans med din hund igen. Kontrollera också med det land du ska resa till vad som gäller, du har gjort alla vaccinationer och avmaskningar mot parasiter.

du kan
så att

En trevlig sommar önskar jag dig och din hund och hoppas att ni slipper råka ut för sommarens faror.

Cecilia Obitz

Stöd vid IL

Om din hund blir sjuk...

... och du misstänker IL, då kan det vara skönt att veta att det finns någon du kan ringa och fråga om råd. Maria, Monika och Cecilia är alla lundehundsuppfödare och har erfarenhet av IL. De är gärna "bollplank" för dig som har frågor.

Maria Hedström
Tel: 026-91068
Mobil 0705 848729

Cecilia Obitz
Tel: 08-54137047
Mobil: 0768 085963

Monika Ölen
Krüger
Tel: 0370-43247

Val av avelshund

Ingen är perfekt. Inte jag. Inte du. Ingen lundehund.

I allt avelsarbete gör man en bedömning av avelsdjurens för- och nackdelar. (Utom på oss människor, men det kommer nog snart...) Det är alltid du som uppfödare som gör den bedömningen. Ingen vet om de avelsdjur vi använder idag kommer att vara friska ett helt långt liv, vi kan bara hoppas på det. Kombinationen kan bli jättebra, men den kan också bli sämre. Så är det med avel. Vi som föder upp lundehundsvalpar gör alla så gott vi kan, och vi behövs för att rasen ska få leva vidare.

Det gäller att försöka göra en så god matchning som möjligt efter den kunskap man har om tiken, hanen och deras släktingar. Så hör dig för!

Det perfekta avelsdjuret finns inte. Räkna inte med att allt du får reda på är positivt. Men överdriv inte heller vikten av det negativa.

Det absolut viktigaste i all avel är ärlighet! Det gynnar aldrig en ras om man undanhåller fel och brister. Så var alltid tacksam mot den som ger dig ärliga besked när du frågar.

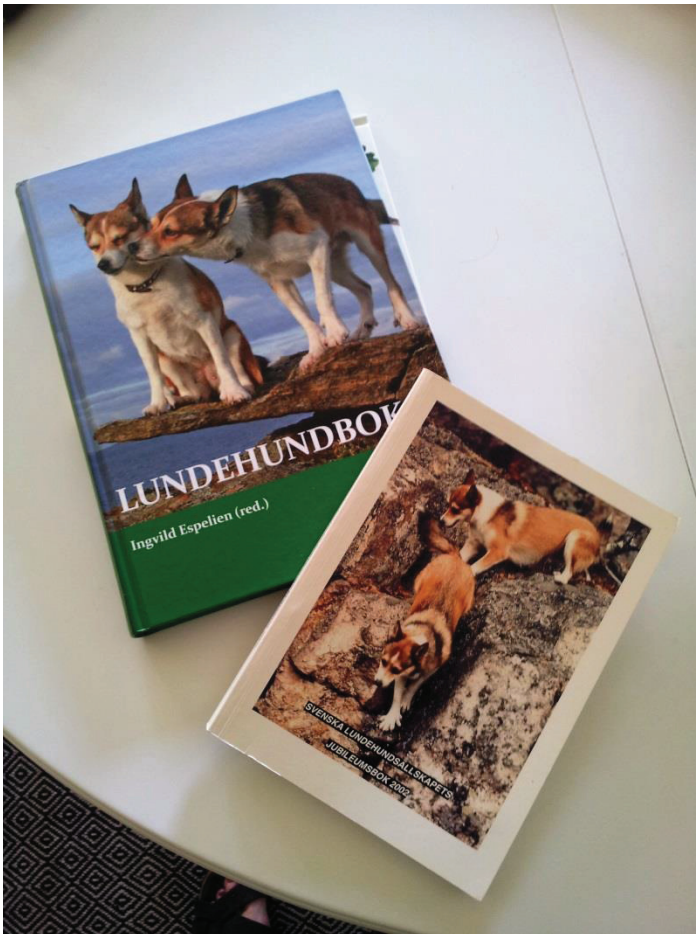
Till sist. Var på din vakt mot andrahandsinformation, och fråga själv istället. Se också SKK:s avelspolicy för tik och hane som finns att läsa på skk.se.

Avelskommittén genom Gunilla Hising Bohm

Det kom ett brev...

... till SLS med tack från Svenska Kynologiska Akademin.

Klubben har nämligen skänkt ett exemplar vardera av vår egen jubileumsbok och Lundehundboka från norska lundehundklubben till SKK:s bibliotek.

HERPESVIRUS

Det har en negativ klang för de flesta av oss! Herpesvirus tillhör familjen *Herpesviridae*, en stor familj DNA-virus som orsakar sjukdom hos såväl djur som människor. Namnet herpes har grekiskt ursprung; *herpein*; vilket översätts med "att krypa". Det refererar till att alla herpesvirus har förmågan att de kan "vandra" upp till en nervände och finnas kvar där i vilande stadier efter en infektion, så kallad latent infektion. Virus kan sedan åter aktiveras vid stressfyllda tillfällen, som t ex en förkylning, en kortisonbehandling, en sjukdom som sätter ner immunförsvaret, eller en dräktighet.

Hos människor finns det flera typer av herpes, men man pratar mest om typ I som orsakar munsår, och typ II som är en sexuellt överförd virussjukdom. Även katter har "sitt" herpesvirus. Det är mycket smittsamt och orsakar framför allt en luftvägsinfektion eller ögoninfektion hos katter. Hundens herpesvirus (canine herpesvirus; CAV-1), är nära släkt med kattens, men virus kan inte smitta mellan arterna. Hur allvarig en infektion med herpesvirus blir för hunden, det beror på när i livet den blir smittad.

Hur farligt är herpes egentligen?

En vuxen hund, eller en äldre valp (över 3-4 veckor gammal) som smittas med herpesvirus får i allmänhet en mild infektion. Oftast förlöper sjukdomen helt symptomfritt. Om hunden visar några symtom är det i så fall lindrig hosta eller rinnig nos.

Men, hos nyfödda valpar är smitta med herpesvirus förödande! Herpesvirus är ibland orsaken till så kallat *fading puppy syndrome*. Valparna blir slöa och slutar dia. De gnäller och ömmar ofta över buken. Ofta ses ett tjockt nosflöde och små blödningar på slemhinnorna. I slutstadiet, som vanligen inträffar inom två dygn från de första symtomen, "paddlar" valparna med benen och kan få sträckarkramper. Ofta dör hela kullen, antingen i det akuta skedet eller senare, då valparna ofta får bestående centralnervösa skador och avlivas. Detta är naturligtvis en uppfödarens stora skräck, att hela kullen dör.

Men varför blir de nyfödda valparna så sjuka? Valpar som är yngre än 2-3 veckor gamla kan inte själva reglera sin kroppstemperatur, och får lätt undertemperatur. En låg kroppstemperatur gör det möjligt för herpesvirus att spridas från mun och svalg in i blodet, och orsakar därmed en allvarlig infektion i många inre organ. Ibland kan även fostren smittas under dräktigheten, och då kan tiken abortera eller få dödfödda valpar. Detta sker om tiken

dräktigheten. Risken för abort och fosterdöd är som störst om tiken smittas i mitten eller slutet av dräktigheten.

Hur smittar herpesvirus?

Herpesvirus är känsliga och överlever inte länge i omgivningen. De dör redan vid temperaturer kring 20 grader och är känsliga för de flesta rengöringsmedel. Herpes smittar då en osmittad hund kommer i direkt kontakt med en smittad hund, som utsöndrar virus. Utsöndring av virus sker under en begränsad period efter smittotillfället, eller då en vilande infektion återaktiverats. När virus utsöndras finns de i sekret från slemhinnor, till exempel nosslemhinnan eller vaginalslemhinnan.

Herpesvirus kan överföras vid parning, förutsatt att det vid parningstillfället finns blåsor på penis eller i vulva, men det är en ovanlig smittväg. En hund som blivit infekterad med herpesvirus bär med sig smittan resten av livet. Tiken, som har genomgått en infektion, har förmodligen bildat tillräckligt mycket antikroppar i blodet för att ge efterföljande kull ett bra skydd via råmjölken. Antikropparna i råmjölken skyddar valpen från att bli allvarligt sjuk. Det förhindrar inte nödvändigtvis att valpen smittas med virus något senare, men då har valpen passerat den kritiska perioden och blir bara lindrigt sjuk.

Hur vet jag då om min hund har herpesvirus? Och har det någon betydelse att jag vet om det?

Den mest allvarliga smittspridningen är den direkta överföringen av virus från tiken (eller från en annan smittad hund) till valparna i samband med födseln eller strax efteråt.

En tik som nysmittas i samband med dräktigheten löper stor risk att överföra smittan till sina valpar i anslutning till födseln. Det är då risken är som allra störst, för som regel har en tik som förlorat en kull i en herpesvirusinfektion oftast inga problem med följande kullar, även om hon bär på en latent infektion.

Tiken, som har genomgått en infektion, har förmodligen bildat tillräckligt mycket antikroppar i blodet för att ge efterföljande kull ett bra skydd via råmjölken. Antikropparna i råmjölken skyddar valpen från att bli allvarligt sjuk. Det förhindrar inte nödvändigtvis att valpen smittas med virus något senare, men då har valpen passerat den kritiska perioden och blir bara lindrigt sjuk.

Att hindra smittspridning

Den absolut vanligaste smittspridningen är direktkontakt, nos mot noskontakt mellan vuxna hundar. Eftersom det blir störst effekt om en dräktig tik eller valpar nyinfekteras, är det av yttersta vikt att dessa inte utsätts för onödiga smittrisker. Det innebär att den dräktiga tiken inte bör träffa andra, okända hundar, i till exempel främmande kennlar, hundgårdar, utställningar eller andra hundträffar.

Hon bör även hållas åtskild från kennelns andra utställnings- eller tävlingshundar, och även eventuellt nyinköpta hundar.

Naturligtvis ska hon inte heller träffa hundar som nyligen varit sjuka, till exempel med kennelhosta. Man anser att herpesvirus kan vara en del i det komplex som utgör kennelhosta.

Det är dock den nyfödda valpen som är absolut mest känslig. Nyfödda valpar bör inte ha kontakt med några andra vuxna hundar än sin mamma under de tre första levnadsveckorna. Som uppfödare behöver man också se till att valparnas kroppstemperatur hålls på en så jämn nivå som möjligt, och inte sjunker under 38,5 grader – i synnerhet om man misstänker att det föreligger en smittrisk! Virus kan inte spridas i deras kroppar om valpens kroppstemperatur hålls uppe.

Herpesvirusinfektion är således främst en sjukdom som kan ge problem för uppfödare, och hos en tik som blir infekterad under dräktigheten.

Det finns olika lösningar man kan göra för att minska problemen i de kennlar där fading puppy, aborter eller dödfödda valpar är ett stort problem.

Sedan några år finns det ett vaccin mot herpesvirus på marknaden. Det är ett vaccin som inte ska användas annat än till tikar som är parade. Vad man är ute efter, är att antikropps-nivån i råmjölken ska bli så hög som möjligt, för att på så sätt skydda valparna mot tidig infektion. Man ska inte slentrianmässigt vaccinera tikar, det är inte helt riskfritt att vaccinera under dräktigheten, men det kan hjälpa i kennlar där herpesvirusinfektion är ett problem.

Utbredning av herpes hos svenska hundar

När hunden har genomgått en infektion av herpesvirus, bildar den antikroppar. Man kan mäta mängden antikroppar i blodet, men det talar egentligen bara om att hunden har träffat på herpesvirus, inte om hunden är smittförande eller inte. Det har utförts en del undersökningar i Sverige på våra hundar, och då har man funnit att det är ganska vanligt att vuxna hundar har antikroppar mot herpesvirus. Man tror att cirka hälften av alla vuxna hundar har antikroppar i blodet.

Om hunden har en latent infektion, det vill säga att herpesvirus ligger i vilofas i hunden, är det inte säkert att hunden har särskilt mycket antikroppar just när blodprovet tas. För att se om hunden är i akut fas, det vill säga om den utsöndrar virus, kan man ta svabbprov från luftvägarna eller könsvägarna hos vuxna hundar där man letar efter virus, eller analysera två blodprov som är tagna med cirka två veckors mellanrum. Om nivån med antikroppar då har ökat markant mellan de båda provtagningarna, har hunden förmodligen en pågående herpesvirusinfektion.

Behöver jag ta ett blodprov på min hund och se om den har antikroppar mot herpesvirus?

Är det en hund som inte ska gå i avel, finns det ingen anledning att göra det. Om du har en hund eller tik som du vill låta gå i avel och tar ett blodprov för att se om den har antikroppar, kommer du få veta om hunden träffat på herpesvirus. Du får inte reda på om den har en aktiv infektion.

Herpesvirus sprids framförallt genom nos mot noskontakt hundar emellan vid tillfällen där hundar träffas – på promenaden, utställningen eller träningen. Herpesvirusinfektion ger oftast inga symtom, eller endast en lindrig förkylning, och är farlig endast för nyinfekterade, dräktiga tikars valpar eller nyfödda valpar.

Infektionen kan inte utrotas genom att tikar och hanhundar med antikroppar mot hundens herpesvirus beläggs med avelsförbud, så det finns ingen anledning att göra så. Herpesvirus är inte primärt en könssjukdom hos hundar och det är således ingen skam att hunden bär på antikroppar. Det kan vara bra att känna till det inför en parning, så man vet om tiken löper risk att smittas, och man kan i så fall vidta åtgärder som exempelvis vaccination av tiken.

Marie Baaz, Leg. vet.

SCKs Avels- och uppfödarkommitté

OBS! Nya regler för hundresor till Norge

Från och med 1 maj gäller samma regler för införsel av hund från Sverige till Norge som för övriga EU-länder. Det innebär att avmaskning mot rävens dvärgbandmask måste utföras av veterinär och dokumenteras i hundens pass.

Att Norge ändrar reglerna för införsel av hund beror på att EU nu jämställer Sverige med övriga EU-länder eftersom rävens dvärgbandmask anses etablerad i landet. För hundägare som reser mellan Norge och Sverige innebär de nya reglerna att hunden måste vara id-märkt och ha ett hundpass där veterinären ska styrka behandling mot rävens dvärgbandmask.

Läs mer: [Mattillsynet](#) (ansvarig norsk myndighet)

<http://www.skk.se/nyheter/2013/3/nya-regler-for-hundresor-till-norge/>

Ulla Segerström o Bertil Sted-Grens

Minnesutställning

Söndag 1 september, dagen efter klubbens rasspecial, har Stockholms kennelklubb sin Minnesutställning, en nationell utställning på Solvalla. Norsk lundehund kommer att bedömas av lundehundskunnige domaren **Hans Åke Sperne**.

NYHET!

3:e hunden halva priset. Anmälan måste dock ske per post och med Tävlingsanmälan. PC-programmet klara inte av detta. Sista anmälningsdag per post: 29/7.

Komplett domarlista finns på www.minnesutstallningen.se

HAMMARHÖJDENS KENNEL

Valpar väntas mitt i Juni
För information

Monika Ölen Krüger
070-534 47 77

hammarhojdens@gmail.com
www.hammarhojden.com

Nu drar vi oss tillbaka

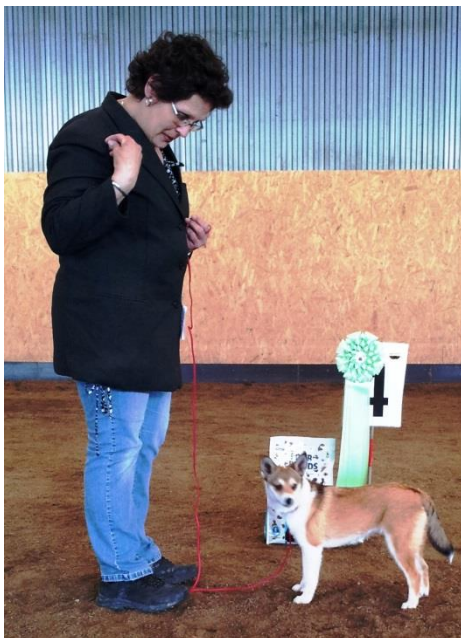
efter tre kullar och tolv välskapta valpar
lämnar vi lundehundsaveln

Hälsningar från
Två Kronors Arns Nicke
Lövheims Flora
Blame The Star's Cosy Corinne
Laila och Robert Wiberg
Blame The Star's Kennel₃₈

BIS-hundar på SSUK-utställning

Våra lundehundar utmärkte sig på SSUK:s utställning i Köping sista helgen i april. Totalt deltog 8 lundehundar på utställningen.

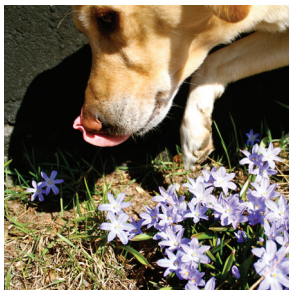
6-månadersvalpen Eriksro Bright Boromir, "Mio", med ägare Siv Kvarnström, kom på fjärde plats som BIS Valp.

8-åriga Eriksro Luriga Ludwig, "Ludde", med ägare Annika Ågren, knep även han en fjärde plats, men som BIS Veteran.

Foto: Annika Ågren

Markus-Mühle®

---

100 % KALLPRESSAT FODER - FÖR ALLA HUNDAR

Med hjälp av näringsexperter har vi tagit fram ett foder som är väl sammansatt. Grunden är fågel, vilt, fisk och ägg av hög kvalitet som garanterar din hund fullvärdigt protein och naturliga fibrer. Den mycket lättsmältbara energinivån av 367 kcal/100 g uppnås utan tillsatser av socker eller stärkelse. För att stötta hundens hälsa på cellnivå tillsätts Acticell, en naturlig sammansättning av fruktens sekundära växtämnen och antioxidanter som motverkar åldrandet av celler, stödjer matsmältningen och stärker immunförsvaret.

Vi har valt bort vegetabiliska biprodukter såsom kli, skal, sojaextrakt eller gluten som är svårsmält för hunden. Fodret är helt utan några genmodifierade beståndsdelar eller kemiska tillsatser som färgämnen eller konserveringsmedel. Vi har också valt bort anorganiska mineraler som kalciumkarbonat, stensmjöl eller foderkalk.

Glömde vi berätta att fabriken som framställer vårt hundfoder drivs av sitt egna vattenkraftverk via ett unikt sätt att kallpressa fodret (i max 45 grader i några få sekunder) för att sedan packas i de miljövänliga förpackningarna. Detta görs med största hänsyn till vårt löfte att verka i harmoni med naturen.